

Telegraful Român.

Apare Marți, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegraful Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Comunicatul comitetului.

Sibiiu, 26 Ianuarie n.

Comitetul executiv al partidului național român, întrunit în Budapesta, a ținut ședințe lungi, Marți, Mercuri și Joi, săptămâna trecută, în cari a luat în amănunțită desbatere materialul vast, pe care i-l-a prezentat comisiunea de trei, încredințată să poarte pertractări cu contele Tisza, ministru-president al țării, în chestia împăcării. Cu toate, că marea majoritate a comitetului era dispusă să accepte înțelegerea și să lege pacea cu guvernul, votând o rezoluțiune de acest înțeles, totuși hotărâre finală comitetul nu a luat, ci a amânat pe săptămâna aceasta luarea hotărârii finale, după ce comisiunea de trei să va pune de nou în legătură cu contele Tisza și va primi dela acesta lămuriri în câteva chestii, pe cari comitetul nu le-a aflat destul de bine precisate.

Spre orientarea publicului, comitetul executiv al partidului național român a dat următorul comunicat:

«Comitetul central al partidului național român, întrunindu-se în zilele de 20—22 Ianuarie a. c. a luat în desbatere amănunțită întreg materialul discuțiilor purtate de către delegații săi cu prim-ministrul ungar în scopul de a se găsi mijloacele potrivite pentru stabilirea unui raport normal între poporul român și factorii de guvernământ ai statului ungar.

Ivindu-se în cursul desbaterilor necesitatea de a se cere deslușiri mai detaliate dela prim-ministrul, comitetul național a decis deocamdată amânarea hotărârii sale definitive.

Delegația comitetului a fost învitată a se pune în legătură cu șeful de guvern, pentru a i cere lămuririle necesare.

Imediat după primirea acestora, în timp relativ scurt, comitetul național

se va întruni, ca reluând desbaterile, să aducă o deciziune definitivă».

*

Încă înainte de a aduce comitetul hotărârea, căși întrerupe desbaterile, comisiunea de trei, compusă din domnii Dr. Teodor Mihali, Dr. Iuliu Maniu și Dr. Valer Branice, s'a fost prezentat Joi d. a. la domnul ministru-president Tisza, în palatul parlamentului, pentru a-i face comunicări despre mersul desbaterilor.

Contele Tisza a primit delegațiunea în sala ministrului-president, și a ascultat cu atențiune raportul ce i s'a făcut despre desbaterile din comitet și despre dorințele exprimate în cursul desbaterilor. Contele Tisza s'a întreținut o oră întreagă cu membrii comisiunii.

Delegațiunea s'a dus apoi îndărăt, la comitet, și comitetul a amânat continuarea desbaterilor și aducerea hotărârii pe altădată.

Lucrul se esplică astfel, că contele Tisza, fiind prea ocupat, a pus în vedere numai peste două-trei zile comunicarea lămuririlor dorite, respective continuarea schimbului de păreri, deci stabilirea definitivă a punctelor de înțelegere, cari apoi vor fi prezentate de nou comitetului spre aprobare, și după ce le va fi primit comitetul, să va convoca conferința națională, ca să se pronunțe și ea în chestia împăcării.

La întrebarea ce i s'a pus din partea unui intim al seu, contele Tisza a răspuns, că încă nu e sigur, dacă comitetul partidului național primește, ori nu primește pactul. Însă dacă va fi să-l primească, el nu va mai aștepta convocarea conferinței naționale, ci va face comunicări amănunțite în dietă despre pertractările purtate cu fruntașii români, și despre rezultatele la cari a ajuns, spre liniștirea opiniunii publice maghiare.

Atâta e tot ce putem comunica de astădată cetitorilor nostri în chestia împăcării. Să sperăm însă, că lucrurile vor primi o încheiere bună și norocoasă.

Societățile cooperative.

De prof. Ioan Oțoiu.

III.

Vedem deci, că cooperația, a ceastă unire atomică a elementelor societății, are de scop crearea unei sorți suportabile a membrilor, cari fac parte din ea. Prin împrejurarea că membrii societății, — păstrându-și independența, își esercitează mereu drepturile și datorințele, cooperația devine un mijloc însemnat de educație, o școală pentru viața privată și publică. Membrul cooperației înțelege că paguba tovarășului său e și a lui, îl privește și pe el, prin urmare interesele sunt solidare. Simțul acesta de solidaritate are o influență covârșitoare la încurajare și împintinare spre o lucrare comună. În măsura în care se dezvoltă acest simț, dispar barierele de diferență dintre diferitele pături sociale, nemulțumirea claselor și viața încetează de a mai fi o luptă înverșunată și desperată a unora contra altora.

În privința morală cooperativele influențează în mod edificator asupra membrilor. Pe când alte societăți tind mai mult la o îmbogățire personală, la menajarea egoismului, pe atunci cooperativele promovează câștigul și înaintarea economică a tuturor membrilor. Tendințe egoiste sunt sufocate, și după cum a accentuat Raiffeisen, întemeietorul cooperativelor, «în prima linie scopul societăților este să delature sărăcia și să-și îndrepte grija lor spre cel scăpat. O îngrijire plină de dragoste a claselor stăpânitoare pentru cei săraci într-o legătură strânsă,

cum o oferă tovarășia, e singurul mijloc ca să se întemeieze adevărata încheiere a viitorului».

Un adevărat ideal moral ca și care mai mareț, mai înălțător nu există, căci caută ca să întrupeze iubirea față de deaproapele prin fapte! I. S. Mill constată, că «cooperativele prin aranjarea lor sunt o școală, unde se dezvoltă însușirile morale și fizice ale omului, — numai aceia sunt străini de ele, cari au prea puțină pricepere și talent pentru o afacere, care trece peste sistemul lor de un egoism cras».

În Englitera, patria mișcării cooperative, se susține despre un aderent al cooperației, că are trei însiri: *pricepere bună, temperament fericit și bunăvoință.*

Prin pricepere ajunge prudent spre a realiza cu mijloace puține cât de mult; temperamentul îl predispune spre a se asocia cu alții, iar bunăvoința îl îndeamnă mereu a face bine fără a aștepta vreo remunerație. Singura răsplată o are în mulțămirea, că a putut ajuta altuia. În sinul cooperației cei de o breaslă și de o ocupațiune se simt tovarăși, aceleași interese și preocupări îi stăpânesc, năzuințele isolate nu intenționează înăbușirea și exploatarea intereselor altora, astfel, că membrii societății sunt stăpâniți de simțul dreptății și al dragostei creștinești.

Pe lângă aceste avantajii și îmbunătățiri, mai mult de ordin moral și social, cooperativele influențează într-un mod favorabil îndeosebi referințele economice ale membrilor. Prin cooperativele de credit deponentului i se fac îlesniri însemnate prin faptul, că nu mai trebuie să alerge la banca din oraș, unde pierde timp și mai cheltue spre a-și depune paralele, ci însoțirea însăși vine la el, fiind în comună, îl cruță de cheltueli, pe de altă parte îi dă mai multă dobândă după depunere ca alte institute de bani. Pe lângă aceste favoruri, de cari beneficiază de-

FOIȘOARĂ.

Copilul nostru. Drepturile sale. Divorțul.

De Constanzia de Dunca Schiau.

(Urmare.)

Dar asemenea educațiuni ușor nu se fac. Ele nu recer numai știință, recer și timp și muncă, și mare paciență, mari jertfiri.

Sunt multe și sunt mari sacrificiile, dar și dulci roditoare. Gustați-le numai și vă veți încredința, că nu s'pe lume emoțiuni mai adânci și mai fericitoare.

Când este mai nimerit a se începe educațiunea copilului, ca să poată da bune rezultate dorite?

La astă importantă întrebare cetă să răspund, că la nașterea lui este deja prea târziu.

Timp mai potrivit ar fi: nașterea părinților.

Împrejurările ne silesc a lua un termen de mijloc: căsătoria acelor părinți.

Aici inevitabilă devine o lungă parenteză.

Cauze speciale, excepționale, provenite din împrejurări de forță-majoră, din triste

împrejurări politice, au influențat și denaturat cam demult sfânta instituțiune a căsătoriei la evlavioase, în trecut, națiune română.

Invasiunile militare d'n îndepărtat seu mai recent trecut, acele invasiuni, dese și mari la număr, n'eu avut ca aiurea totdeauna avantajul d'a sosi ca dușmane, în țeară. Hordele străine, cu soldatețele lor moravuri, ne veneau cu titlul de amici, de apărători, de protectori, și ca atare pătrundeau până la inima națiunii, până în sânul familiei ospitalului român.

Când trecea urgia, când desfrănatele ochotă rețăseau Prutul sau Duraea, ele nu lăssau în țeară numai pustiere și sărăcie, în urmă lor rămăneau și drojdit de coruptiune, venin cu care inveninaseră tocmai familia ce-i deschisese brațele sale.

Aci e ura din cauzele principale ce au urzit moravuri, de care astăzi încă suferim ca de ucigătoare cangrenă.

Altă cauză își trage originea din trecut: domniile fanariote.

Dela Stambul ni se trimiteau hospodari ce neam străin, cu un firman drept avere și o legiune de unchi, frați, veri, nepoți, toți de căpătuit.

Spre a face loc veneticiilor slămânzi, aci Domnitori mezileu, p'un car, boerimea țarei, dădeau dregatoriile, cu veniturile lor toate pe mâna rubedeniilor lor. Mo-

popul puterei, mării și a mijloacelor de îmbogățire, aceștia îi aveau.

Seoși din slujbe, surguniți pe la moșii sau năvăstiri, stăteau fiii de frunte ai patriei cu mâinile legate neputând face nici rău, nici binele. Oftând, căuta boerimea v'o porțiță prin care ar putea reintra la cărma țarei, de unde pe nedrept fusese izgonită.

Și grecoteii nu erau liniștiți. Ei știau din experiență, ce efemere erau domniile, ce lesne se răsturnau tronurile cu câteva pungi de bani; știau că zilnic pot sosi firmane nouă cu noi geoi de pus în până, în mânoasa, dulcea pâne românească.

E iscusit levantinul la nevoie și di-baciu la scornituri.

Scorniră fanarioții modul d'a împăca elementele eterogene prin încuscrirea putericeilor rude domnești cu bogatele fete ale desmoșteniților dela că-muire.

Ca să puie piciorul în scara puterei, ca să nu-și lase moșia de tot de jafal venetilor, boerii își sacrificară fiicele bogat înzestrate; monstruoasele căsătorii de speculă intrară în obicei.

Încetul cu încetul se stinseră frumosele și curatele simțiri ce fac din căsătorie o instituțiune sfântă și fericitoare; încetul cu încetul se depărta căsătoria de măreala ei menire, de nobilele datorii ce-i sunt impuse și depărțându-se tot mai mult și

tot mai tare a ajuns a fi, cel mai adese, o mizerabilă negustorie.

Obiceiurile nasc din împrejurări, trăesc din deprindere, până ce devin apoi moravuri.

Trăesc obiceiurile din deprindere, este adevărat; dar sunt momente psihologice în viața națiunilor, când ele trebuie să dispară, ne mai având rațiune de a fi.

Deși forța obiceiului a devenit o putere, puteri sunt însă la om și logica, bunul simț, senzul moral, drepturile și datorile ce el are. Logica, bunul simț, senzul moral, drepturile și datorile omului, strigă, nu le auziți cum toate cântă: „au încetat cauzele răului, pentru ce să mai trăească efectele?”

Sunt-m prin renașterea noastră un popor juce, cu puterile, cu simțirile, cu simțirile, cu credințele junetei, avem entuziasm, avem ideale, avem inimă cu drept la feticie, suflet cu aspirațiuni înalte, pentru ce să ne mai tăvălim în pulberea trecutului, a rușinosului trecut?

Cum se poate încă aslăzi să fie căsătoriile însoțirea a două averi, a două ambițiuni, a două vanități? Cum se poate să mai fie căsătoriile — ceea ce nu rar sunt — însoțirea a două morburii ereditare fizice sau morale, a două elemente nepotrivite în temperament, caracter, spirit, educațiune, idci, principii, a două elemente ce sunt și vor rămănea eterogene, vecinic în

ponentul, debitorul încă e ușurat la împrumutare, întrucât cooperativele — presupunând situație normală în viața economică-financiară, acordă împrumutul de regulă pe lângă un etalon mai mic, ca alte institute de bani, după ce aici speșele de administrație sunt minimale.

O înrăurire bine făcătoare se desprinde din activitatea acestor așezăminte la cumpărarea de moșii mai mari și la parțelarea lor între țărani. Este cunoscută goana fără margini a țaranului după pământ, fie acela cât de scump. Dispoziția aceasta a lui e exploatată adeseori de speculanți, cari dispun de parale mai multe și cari cumpărând moșii mai mari le parțelează și le vând țaranilor sau le arăndează cu câștiguri de câte 50—80%. Spre ilustrarea manoperei acestor samșari servească următoarea comunicare: «Indatăce se declară de vânzătoare o moșie mai mare, năvălesc ca corbii cei flămânzi la bucătură, speculanții de pământ, și urmarea e o fărâmațire a moșiei, care le aduce un câștig de 100—150%. Șiretul de speculant se bucură de lipsa cea mare de pământ, de aceea îl parțelează tot și vinde din el prin licitațiune publică în anul cel dintâiu $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{5}$ parte, cealaltă parte o arăndează cu prețuri enorme și la timp oportun o vinde și aceasta toată; în felul acesta o mulțime de existențe cad jertfă sgârceniei nesaturate a speculanților».

Acestor porniri păcătoase și păgubitoare intereselor obștești, — cari adeseori pot cauza sgușurii și turburări agrare, cum a fost cea din 1907 în România, — mai bine se poate face afront, dacă cooperativa cumpără moșiile și le parțelează sau le arăndează între țărani cu prețuri cinstite.

În acest înțeles cooperativa poate deveni și o fortăreață puternică de întărire națională și arma cea mai bună de solidaritate națională.

Cooperativele de vânzare și de cumpărare în comun, fac o propagandă puternică pentru o exploatare intensivă economică, prin urmare contribuie la înflorirea tehnicii în economie. Influențează calitatea articilor furnizați și este factorul cel mai competent prin care se pot realiza sfaturile folositoare, împărțite de presă și diferitele cooperațiuni și reuniuni economice. În deosebi clasele sărace ale economilor sunt influențate într-o măsură covârșitoare. Foarte convingător ne demonstrează influența lor, un raport din o foaie de specialitate (*Deutsche landwirtschaftliche Genossenschaftspresse* 1905, p. 142.) unde iată ce se zice despre o samă de comune de lângă Braunschweig:

discordie, lipsite de afinitate, elemente ce nu pot produce decât disarmonie, ființe anormale, rău constituite, rău echilibrate, ultra nervoase până la isterie?

Mulțumită Domnului, astăzi avem toate independențele, toate libertățile, suntem stăpâni pe soarta noastră. Străinul nu mai are amestec nici în cele politice, nici în cele ale familiei romanului. Singuri ne facem legile, singuri moravurile. Sub ce cuvânt mai poate fi răul tolerat?

Ce pretext se mai află spre a menține instituțiunile noastre sociale în o batjocoritoare înjosire, spre a face din sfânta căsătorie un mârșav, și rău calculat comerț?

Popor june, cu credință, cu puteri, cu entuziasme, cu ideale, cu aspirațiuni la progres, cu drept la fericire, repuneți căsătoria pe înaltul tron neatins și neclintit! Să redevie căsătoria acel foc sacru care, ca și soarele, să ardă nestăns, foc sacru ce să lumineze și încălzească întreaga viață a ambilor soți, ce să lumineze și încălzească și viața copiilor lor.

Armonia și iubirea dintre părinți fac fericirea familiei, iar neînțelegerea și discordia lor li este sigura ruină și morală și materială.

De ar fi căsătoria întemeiată pe stîmă și afecțiunea reciprocă a consoților, pe intențiunea bine decisă de a duce în sfîntenie întreaga viață împreună și a constitui o familie aptă de fericire, în bune con-

«Recolta era acolo mai înainte slabă, din lipsă de var creșteau ierburi de nutreț slabe și vitele în grajduri erau de tot prăpădite. Astăzi livezile altcum se prezintă, în fiecare an se folosește peste 12.000 q. metrice de îngrășămintă măestrită, crește trifoiul, păstăioasele și alte leguminoase sunt neîntrecute, iar grajdurile sunt pline cu vite bine hrănite. Cerealele sunt mai frumoase ca la vecini, deși ei sunt mai favorizați de natură decât noi. Toate aceste progrese economice și îmbunătățiri sunt a se ascrie cooperativei. Înainte cu câțiva ani puteai distinge și pe câmp locurile nemembrilor de ale membrilor»...

Prin vinderea produselor agricole, pe cale cooperativă, economul e scos de sub tutela negustorului, care caută tot felul de mijloace spre a-l aduce în dependență materială, își face prin însoțire un preț mai bun marfei, iar în caz de lipsă își poate înmagazina marfa și să ia avans pe ea. Tot atâtea favoruri, prin cari numai o îndreptare se poate face în organizarea economică a poporului agricol.

Am schițat, mai mult numai în fuga condeiului, activitatea binefăcătoare a societăților cooperative și am indicat și o parte din acele probleme cari se pot în mod mulțămitor rezolva numai prin acestea. Ele, după cum rezultă de mai sus, îmbrățișează în prevalență probleme din domeniul economiei, cari influențează în mai mare parte bunăstarea materială și morală a poporului. Noi avem scris pe steagul de muncă și de luptă *ridicarea poporului la cultură, prin morală și prin întărire economică*. Să căutăm deci, pe lângă condiția primă, să nu neglijăm nici pe a doua, căci prin aceasta ne-am degajat de una dintre cele mai nobile și mai frumoase datorințe ce avem față de poporul țaran, ai cărui fii cu mândrie ne numim, și prin aceasta am pus o peatră puternică la edificiul cel măreț al înaintării și fericirii neamului întreg.

Revistă politică.

Austro-Ungaria.

Contele Czernin despre împăcare. Într-o convorbire avută în București cu corespondentul ziarului „Az Est”, contele Czernin, ambasadorul austro-ungar, a declarat, că împăcarea guvernului maghiar cu România, — cari nu se află în posesiunea tuturor drepturilor, — e necunoscute de lipsă. Într-o observare, că oare ce s'ar întâmplă, dacă împăcarea nu se va face, contele a răspuns: „Austria și Ungaria are mare interes, de a nici nu ne gândi la un astfel de rezultat nenorocit”.

dițiuni fizice și morale, copiii eșii din asemenea căsătorii ar purta luceafărul genicului în frunte! În vinele lor ar curge un sânge curat și sănătos, corpul lor ar străluci de frumusețe ce emană din vigoare, puteri vitele și echilibrul tuturor organelor; iar sufletul acelor copii ar dobândi aripele ce pot înălța pe om la toate înălțimele.

Cu ce entuziasm devotament s'ar prinde atunci și mamele a nu se mai deslipi d'acele îngerești mici ființe pline de viață, de sănătate, de putere pline de inteligență și d'acea necurmată veselie și bun-umor, ce naște din deplină armonie în întreaga constituțiune.

Legea selecțiunii, a potrivitei alegeri în împărechirea genitorilor, știți ce minunate rezultate produce aplicată la animale.

Dacă cultura prezentă n'o întrebuințează încă și întru perfecționarea omului, întru ameliorarea fizică și morală atât a indivizilor cât și a raselor omenesti, să se stăviească, cel puțin, lățirea morburilor ereditare ce bătute generațiunea epocii. Să înceteze acele căsătorii ce, deși bogate sau ilustre, nu pot da alte ilustre rezultate decât sporirea numărului de avartoni fizici și avartoni morali.

E-te imensă, este hotărâtoare sănătatea morală și fizică a părinților asupra embrionului viitorului om, dar și modul cum se îndeplinește gestațiunea își are importanța sa.

(Va urma).

Dieta ungară. Ședințele de Joi și Vineri ale dietei ungare au fost foarte furtunoase. Cei din opoziția maghiară și-au arătat de nou destoinicie. Au insultat pe cine numai au putut, au vociferat, nu s'au supus dispozițiilor prezidentului casei, și urmarea a fost, că cei gălăgioși și cei renitenți au fost dați afară din dietă, cu ajutorul gardei parlamentare. Între ei se afla și contele Andrassy Gyula, care a încercat să vorbească în dietă, cu toate, că prezidentul nu i-a dat cuvântul. Și se afla și fostul ministru, contele Zichy Aladar. După ce au fost scoși și aceștia doi din dietă, s'a sculat, în ședința de Vineri, contele Apponyi și a protestat în contra procedurii volnice a prezidentului, apoi întreaga opoziție s'a îndepărtat. Majoritatea și-a văzut de lucru, a votat și pe articolele legii presei, cu unele mici modificări, și discuția generală asupra ei se terminase Joi. Sâmbătă s'a votat legea de presă în a treia citire (opoziția absentă) și s'a stabilit programul de muncă al dietei pentru viitor. Astăzi și mâine dieta nu ține ședințe, iar Mercuri ia în discuție legea despre contingentul de recruți. Peste câteva zile ministrul de interne va prezenta dietei proiectul de lege despre noua arondare a cercurilor electorale.

România.

Alegerile parlamentare. Sâmbătă au fost dizolvate corpurile legislative române prin decret regal. Noile alegeri se vor face la finea lui Februarie, iar noul parlament român se întrunește în 6 Martie.

Ministru al sănătății publice. Între proiectele de lege, pe cari le va supune actualul guvern român corpurilor legislative spre votare, va fi și unul, despre crearea unui nou ministeriu, al sănătății publice. Lucrările pregătitoare s'au început deja pentru înființarea noului ministeriu, în fruntea cărui va fi pus cunoscutul bacteriolog din București domnul Dr. I. Cantacuzino. Cu noul ministru al sănătății publice guvernul român va avea zece membri.

Programul ministrului de finanțe. Luând în primire conducerea ministerului de finanțe, domnul Emil Costinescu, noul titular la acest departament, a declarat în fața directorilor și a subdirectorilor, cari i-au făcut primirea, că nu prepară nici un fel de reformă la acest ministeriu. Singurul scop este, să facă cât mai multă economie, unde numai se va putea și când se va putea. Din economiile ce se vor face, va da apoi cât mai mult pentru armată, pentru școlile rurale și pentru căile ferate, căci viitorul României se așteaptă în prima linie dela aceste trei ramuri de activitate. Scurt, frumos și folositor program.

Străinătate.

Intărirea triplei înțelegeri. Astăzi puterile mari europene sunt grupate astfel: Germania, Austro-Ungaria și Italia formează tripla alianță, iar Franța, Anglia și Rusia tripla înțelegere. Acum e vorba, ca în tripla înțelegere să intre și Spania. În unele cercuri diplomatice se spune adese, că președintele Poincaré al Franței se va duce în curând la Petersburg, cu scopul de a întări și mai mult relațiunile dintre puterile triplei înțelegeri. Se mai spune din sursă bine informată, că dl Poincaré vechi se va convingă guvernul dela Petersburg, că ar trebui începute demersuri pe lângă Spania, să intre și ea în triplul acord. Dl Delcasse, fostul ambasador francez la Petersburg, a sondat situația în această chestie în cercurile diplomatice rusești, iar dl Poincaré cu ocazia vizitei sale la Madrid s'a convins, că Spania este dispusă a satisface această dorință a republicii franceze. Dl Poincaré va continua acum tratativele, cu ocazia vizitei sale la Petersburg. Guvernul francez are speranță, că dl Poincaré își va îndeplini misiunea cu succes.

Domnitorul Albaniei. Noul stat balcanic, Albania, își va avea în curând pe domnitorul ser. Principele de Wied își va ocupa în zilele apropiate tronul. Comisiunea internațională de controlă, compusă din membri luați din toate statele mari europene, a luat toate dispozițiile, ca tinerul domnitor să găsească stări consolidate de lucruri în țara pe care va avea să o stăpânească. A primit abdicarea guvernului interimar, care i-se oferise, și în mod provizoriu a luat ea înșuși conducerea afacerilor, până la sosirea domnitorului în țară. Comisiunea a dat apoi o proclamațiune, compusă în toate limbile țării, în care invită populațiunea, să aștepte cu încredere sosirea domnitorului, care posedă simpatii tuturor puterilor mari, și care va face, ca țara se fie guvernată după drept și dreptate. E vorba, ca la sosirea sa în țară, principele de Wied, domnitorul Albaniei se fie primit cu manifestațiuni de simpatie din partea tuturor puterilor mari europene.

Nerespectarea sărbătorilor noastre.

Primum din Brașov informațiunile următoare:

De ani de zile se întâmplă, că autcritățile civile în zile de judecată, citează martori, efectuează execuții, și în și vânzări, pentru Români, și în cele mai mari praznice și sărbători gr.orientale.

Adeseori s'au făcut observări față de această procedură, dar în zădar, căci și în timpul din urmă, spre exemplu, în ziua de Crăciun, Anul nou și Bobotează gr.orientală, au fost zile de judecări, ascultări de martori și vânzări. Era îndoaie generală în ziua de bobotează la tribunalul apolitic din Brașov, văzând atâtea Români chemați la judecată.

Față de aceasta, mai mulți avocați români au luat poziție. Acolo fiind și avocatul Dr. N. Manoiu, a făcut observare senatului, că pentru ce nu se respectează și sărbătorile gr.orientale? La ceace primind răspuns nemulțămitor, în consfătuire și cu alți avocați români, avocatul Dr. N. Manoiu în numele său și al Românilor gr.orientali, a înaintat jalbă și cerere în scris, la președintele tribunalului din Brașov, arătând cazuri concrete, cum tribunalul și judecătorii, atât civile, cât și penale, nu în seamă de sărbătorile Românilor gr.orientali, și arătând, că în anul acesta, chiar și în ziua de Crăciun, Anul nou și Bobotează, s'au chemat Români gr.orientali la judecată, și s'au făcut pertractări și vânzări, în loc să se lase libere și creștinilor români aceste zile de sărbători, atât de însemnate în viața creștinească. A mai arătat în jalbă, că trebuie respectată și credința și religia românuilor gr.orientali, căci creștinul mai întâi are să-și dea seamă înaintea celui mai mare judecător cerească, înaintea lui Dumnezeu, în biserică sa, și apoi înaintea judecătorului pământesc, căci credința și religia este stâlpul moralei în societate omenescă, dreptul divin este mai presus, legea bisericească este mai înaltă, peste legea profană. Deci cere avocatul Dr. N. Manoiu în jalbă respectarea sărbătorilor Românilor gr.orientali, care ca să dispună președintele tribunalului, ca toate cazurile judecătorești de sub conducerea sa din comitatul Brașovului și al Făgărașului, să respecte pe viitor și sărbătorile mai însemnate ale Românilor gr.orientali, astfel, ca în acele zile de praznice mari se nu să țină cu Români gr.orientali, nici pertractări fie civile, fie penale, să nu se citeze nici martori, nici execuții să nu se efectuească, și nici vânzări să nu se țină, cu atât mai vârtos, că și dispozițiile dreptului public garantează creștinului gr.oriental aceste drepturi.

Această jalbă înaintată personal dlui președinte, a fost luată cu deosebită atențiune spre știință și fără întârziere s'a și dispus prin circulară prezidială trimis la toate oficiile judecătorești de sub conducerea sa, ca pe viitor să se respecte și sărbătorile Românilor gr.orientali; ba a dispus, ca în Brașov să se respecte și Miercurea Paștilor gr.orientali, pentru ca Români din Brașov să-și poată serba în tihnă sărbătoarea strămoșască a Janilor.

Cu mulțumită s'a luat spre știință această atențiune a dlui președinte.

Este de dorit, ca avocați români, cari sunt chemați în prima linie a apăra drepturile Românilor și pe terenul bisericesc, sărăni credința neamului, acolo, unde nu sunt respectate sărbătorile Românilor, să ia poziție hotărâtă; căci unde religia este disprețuită, acolo nu mai poate fi vorba de cultură adevărată; un individ, un neam, fără credință tare în Dumnezeu, pierdut este cu sufletul săr, iar existența sa încă nu poate fi durabilă.

Serate de ale meseriașilor noștri.

În 26 Dec. 1913 n. la „Reuniunea sodalilor rom. s'bieni” s'a ținut ultima ședință literară din anul trecut. A fost o încheiere impunătoare a muncii activității culturale ce această reuniune a dezvoltat-o în decursul anului ex. i. at.

Domnul Tordășianu în cuvântul d'sale de deschidere a făcut o scurtă reprivire asupra activității reuniunii, a relapsospetat lucrul, și într-o fugitivă schițare a desvelit nobilele și folositoarele fapte săvârșite de acest așezământ pentru consolidarea și întărirea meseriașului român. A vorbit apoi despre „Fundatiunea Andronic”, în legătură cu frumoasele ajutoare ce le împărtășește an de an diferitelor categorii de meseriași, dând totodată îndumări și îndigitări acelor cari ar dori să se împărtășească de binefacerile acestei fundatiuni.

Între altele a stăruit mai amănunțit asupra tinerilor meseriași, asupra sodalilor și mai ales asupra felului cum își primesc aceștia educația în furizorul de patimi al orașelor. Arată însemnătatea mare ce o au reuniunile la formarea de caractere printre meseriașii noștri.

Sod. I, calfa noastră — zice dl Tor-
dășanu, — în aceste reuniuni își găsește
hrana sufletească de lipsă. Aici ne deprin-
dem nu numai a ne cunoaște unii pe alții,
dar aici ni se dă și puțința de a ne de-
prinde spre a trăi în moravuri bune, de a
căuta societăți vrednice de noi, de a ne res-
pecta pe noi înșine. Aici se lucră la culti-
varea minții și a inimii noastre, aici se de-
teaptă în noi simțul nobil de a ne întrece
unii pe alții în tot ce împodobește pe un
tăr. Aici pe calea bibliotecii noastre ne
este dată puțința de a ne câștiga cunoștin-
țele sufletești necesare unui om, care are
pretenția de a trăi între oameni și societăți
cu un stadiu de cultură mai înaintată.

Vorbitorul a mai stăruit și asupra al-
tor probleme de însemnătate pentru mese-
riașii români, iar la urmă declară ședința
literară deschisă.

Din programul bogat al ședinții am
remarcat mai ales conferința dlui E. B. Ga,
funcționar la banca de asigurare, în care a
tratat despre folosirea diferitelor ramuri de
asigurare. Conferințiarul s'a acomodat mai
ales majorității participanților, dând vorbirii
sale o formă populară și ilustrând-o cu
pilde vii din viața poporului, în cari a ară-
tat-văgășile ce le poate aduce nenorocirea ne-
prevăzută în viața unui om nepregătit. În-
tr-o limbă curată românească, timp de un
ceas și mai bine conferințiarul a vorbit des-
pre folosirea diferitelor asigurări, iar publi-
cul a ascultat cu deosebită atenție sfaturile
și pildele folositoare ale dlui Buga. Ne-ar
părea bine, dacă însuși cuvintele ale con-
ferințiarului vor fi răsunet și la poporul
nostru, care e așa de greu de capacitate și așa
de greu e să-l scoți din tradițiile lui, din
ogășele în cari s'a obișnuit a trăi din bă-
trâni. Dintre declamatorii s'au distins mai
ales d-șoara Elena Bordea cu "Soldații lui
Tepeș", d-șii Aurel Popovici, com. și Aurel
Săfan, cleric, cu unele anecdote cari au
stăruit s'omote de răs în întreaga sală, și
spoi V. Olar, Artur Buga, M. Pomian, G.
Bendorfean, M. Pinciu, și M. Majer cu mai
multe recitări din autorii noștri. Dl. Et. Mă-
gean a vorbit despre însemnătatea bibliotecii
în viața unui popor, și în legătură cu
aceasta a făcut un expozit despre starea
bibliotecii reuniunii, care în timpul din urmă
s'a îmbogățit cu mai multe cărți de valoare
donate de dl. T. V. Păcățianu, șef redactor
al zărilor "Telegraful Român", și de Aca-
demia română din București.

Dl. I. Stanciu, cunoscutul nostru te-
lor, a cântat unele bucăți fiind acompaniat
la pian de fetița d-șale. Corul seminarial sub
conducerea dlui Macarie a executat unele
composiții, fiind viu aplaudat; a plăcut mai
ales ales eroicului marș "La arme, marșul
care a înviorat inimile românilor mai vara
trecută, când cu evenimentele din Balcani.

După sortarea obișnuitelor broșuri dl
Tordășanu invită publicul la Ia ședința li-
terară totodată festivă din 1914, care se va
ține în 29 Ianuarie a. c., când va prelege
dl. Nicolae Bălan, profesor seminarial.

Elin Gruia.

NOUȚĂȚI.

Numire. Domnul Dr. Petru Io-
nescu, secretar în ministeriul de culte
și instrucțiune publică, dar cu titlul
și rangul de consilier de secție, a fost
numit acum consilier de secție în a-
celași ministeriu.

Distincție. Domnul Ioan Weingart, ins-
pectorul băncii austro-ungare și șeful filia-
lei ei din Sibiu, a fost decorat din partea
Majestății Sale cu crucea ordinului Fran-
cisc Iosif, în rang de cavalier.

Dela reuniunea de patronaj. În No-
embrie 1912 s'a constatat, cum știm, și în
crașul nostru o secție a reuniunii de pa-
tronaj ardelen. Secțiunea aceasta și-a ținut
adunarea generală în 15 l. c., sub pre-
zidenția dlui Dr. Adolf Wiedorn, substituit
de prim-procuror. După cuvântul de des-
chidere al prezidentului, au rostit discursuri
d-șii Dr. A. Schullerus, preot săsesc, și Dr.
L. Fruma, avocat, cari în vorbiri ținute în
limba nemtească și românească au făcut
cunoscute scopurile și intențiunile reuni-
nilor de patronaj. Din raportul secretarului
s'a constatat, că secția sibiuană a avut la
sfârșitul anului trecut 403 de membri ac-
tivi, cari la rugarea judecătorilor au făcut
bune servicii în numeroase cazuri.

Din comună mare — oraș. S'a pornit
o mișcare în Petroșeni, cu scop ca această
comună să se unească cu Livăzienii din a-
proprie și astfel să formeze un oraș cu
magistrat regulat. Noul oraș va avea a-
proape 20 mii de locuitori, din aceștia
cam a treia parte sunt români.

Serbare la școala de menaj. Sâmbătă,
în 24 Ianuarie, școala română de menaj,
susținută de Reuniunea femeilor române
din Sibiu, a dat o mică serbare, cu pri-
lejul încheerii cursului prim al anului școlar
curent. Punctele programului, alcătuit cu pri-
cepere, din coruri, s'au executat, unul de ele-
vele școlii, iar trei de studenți, mari și mici,
cari fac parte dela masa studenților. S'au
declamat și două frumoase poezii, una de
O. Gega și una de P. Cerna. La urmă s'a
jucat piesa teatrală în două acte "Ofina"
de Radulescu Copăceni. Tinerile debutante
și tot odată absolvente ale cursului s'au
achitat cu istețime de rolurile lor. Dirigen-
tului corurilor, cântăreților și celor amato-
rilor, drept recompensă pentru concursul
dela această festivitate, li s'a dat voie ca
să învârtă în joc, până către zori, pe vi-
toarele gospodine de model. Domnișoarei
Elena Demetrescu, neobositei conducătoare a
școlii, i se cuvine laudă și încurajare, atât
pentru aranjarea serbării, cât și pentru con-
ducerea unei salutare instituții, de care
ar fi de dorit să avem și în alte centre
românești.

Pacea lumii și domniitorii europeni. Co-
mitetul pentru pacea internațională a ținut
la New York o mare festivitate, o ganizată
pe zilele de Crăciun. Cu acest prilej s'au
trimis coșeșe de felicitare aproape la toți
domniitorii din lume și la prezidenții de re-
publici. La felicitări au dat răspunsuri că-
drușe: Monarhul nostru Francisc Iosif,
regele George al Angliei, regele din Belgie,
Suedia, Norvegia, Spania, Bulgaria și al-
ții. A produs oarecâte mirare, că nici împă-
ratul Wilhelm al Germaniei, nici preșe-
dinte Poincaré al republicii franceze n'au
răspuns telegramelor de felicitare.

Tablou scump. Portretul lui Toma
Cromwell, zugrăvit de Hans Holbein, se a-
flă până acum în proprietatea familiei Ca-
ledon din Londra. Un tânăr locotenent din
această familie a vândut zilele trecute un-
rui negustor de anticități tabloul poment,
și anume pentru suma de 30 mii funți
sterling sau 615 mii coroane.

Dramă nouă. Scriitorul Maxim Gorki
a plecat dela Petersburg în Finlanda și va
s'a acolo până la primăvară. Deși sănătatea
autorului însă mult de dorit, de prezent,
cum anunță zărele rusești, Gorki lucrează
la o dramă din viața poporului său.

Premiu. O societate pariziană de artiști
a dăruit un premiu de 25 mii de franci
comersantului Geri din Firenze, drept ră-
splată pentru ajutorul dat la descoperirea
Giocondei.

† Eugenia Baloiu nasc. Hângănuț, soția
parohului Grigore Baloiu din Lona, dușă un
morb îndelungat și greu, împărțită fiind
cu sf. sacramente ale muribunzilor, a decedat
în 22 Ianuarie st. n. 1914 la 3 ore dimi-
neata în al 30-lea an al etății și al 8-lea
an al căsătoriei. A fost înmormântată după
ritul bisericii gr.-or. rom. în 24 Ianuarie st.
n. 1914 la 1 oră p. m. în cimitierul gr.-or. din
Borgoprund. Fie-i țărâna ușoară și memoria
binecuvântată!

Se ieftinesc banii. Consiliul băncii
austro-ungare a scăzut scontul dela 5 1/2 la
5 procente, iar banca imperială germană,
cum se anunță din Berlin, l-a redus la
4 1/2 procente. Reducerile acestea vor avea
o bună înrăurire asupra pieței de bani.

Ajutoare dela stat. Intre orașele care
se bucură de ajutor dela stat, se găsesc:
Deva cu 16.000 coroane, Hunedoșă cu 13.500,
Hațegul cu 14.000; iar Orăștia, care stă
mai bine în ale averii decât burăoară Deva,
a primit 17.000 de coroane.

Prelegeri astronomice. De câteva săp-
tămâni se țin prelegeri gratuite astrono-
mice pentru tinerimea studiosă din Lon-
dra. Prelegerile sunt ținute de cei mai dis-
tinși astronomi englezi și tratează despre
fenomenele cerești simple până la cele mai
complicate. Tinerimea asistă cu mult inter-
es, iar presa pretinde ca prelegerile de as-
tronomie să fie cuprinse pe viitor în planul
de învățământ al școlilor.

Congres. Presa și cercurile politice ru-
sești se ocupă mult de congresul pentru
cultura poporului din Rusia. Acest congres,
care tocmai acum își ține ședințele, are și
o secție școlară, unde membrii din Ucraina
au constatat, că numărul analfabeților în
Rusia încă nu poate să scadă, din cauză
că în școlile copiii sunt instruiți în limba
rusească, și nu în limba lor maternă. S'a vo-
tat un proiect de concluz, care cere ca pe
viitor în școlile să se considere naționalita-
tea locuitorilor, și să se aprobe toate dis-
pozițiile democratice și autonomice luate în
interesul celor înțopăiți în cultură.

În urma catalepsiei. Un marinar austriac
cu numele Sigale, cuprins de somn cat-
leptic, a fost dus în 8 Ianuarie la spitalul
din Neapole, unde Luni, în 19 Ianuarie, a
început din viață fără să și recâștige con-
știința.

Mulțămită publică.

Din prilejul aranjării sărbării școlare
din 22 Decembrie v. cu elevii școlii cen-
trale gr.-or. române din Sibiu și a distri-
buirii de îmbrăcăminte și daruri de Crăciun
elevilor orfani și săraci, la care sărbare a
binevoit a lua parte numărul public, ne
simțim datori a aduce mulțămită și pe a-
ceastă cale tuturor aceluia, cari prin obolul
lor au făcut zi de adevărată bucurie ele-
vilor, cari au putut fi împărțșiți. Precum
în trecut, așa și acum, cel dintâi care ne-a
stat în ajutor a fost On. comitetul parohiei
Sibiu-Cetate, care ne-a pus la dispoziție
frumoasă suma de 100 cor. din fondul să-
răcilor și din rescumpărări onomastice ale
anului curent.

On. comitetul al parohiei Sibiu, Sub.
Josefin, încă a binevoit a ne acorda în urma
apelului lansat de către Direcțiunea școlii
suma de 50 cor. Tot la acel apel s'a făcut
o colecție din partea Reuniunii femeilor gr.-
or. române din Sibiu Sub. Josefin prin
prezidența acesteia Victoria I. Boiu, încas-
ându-se însemnata sumă de 33 cor., și la
care au binevoit a contribui: Agapia Droș,
Victoria Boiu câte 3 cor. Maria C. Pop,
Delia Olariu, Elisaveta G. Poponea, Parasch.
Licoiu, Dr. Virgil Cioban câte 2 cor. Valeria
Popescu, Felicia Rațiu, Liviu Crăciunescu,
Silvia Roșu, Paraschiva I. Mera, Ana N.
Imbăruș, Par. N. Apolzan, Elena Arpașan,
Paraschiva Ioan Marcu, Maria Gal, Maria
Căciuț, Ana Muntean și Nicolae Joandrea,
câte 1 cor. Maria I. Imbăruș 60 fil. Maria
G. Avrigean, Maria Duca, câte 50 fil. Maria
Duse, Ana I. Pinciu, Susana L. Imbăruș și
Em. Rohan câte 40 fil. Stănuța Pinciu,
Elena Mohor, Maria P. Mohan, N. N. câte 20 fil.

Am mai primit spre acest scop dela
desp. Sibiu al "Asociațiunii" din venitul
seratei literare declamatorice aranjate la
28 Dec. a. c. de către p. t. Dna Minerva
Brote în sala dela Muzeul Asociațiunii în
scopul ajutorării elevilor săraci dela școlile
primare române din Sibiu, suma de 7096
cor. Institutul de bani "Lumina" ne-a pus
la dispoziție suma de 30 cor., tot asemenea
Institutul "Albina" 20 cor. Au mai con-
tribuit cu bani domni: Weindel cu 10 cor.
Iosif Marcu jur. și Carol Schwarz cu câte
5 cor. Dna Maria N. Iosif cu 6 cor. pentru
procurarea de colăcei, Liviu Crăciunescu și
Ana L. Tăreanu cu câte 1 cor. iar Dna
Veturia Dr. Stroia a procurat 100 colăcei
în valoare de 10 cor.

Lansându-se apel și către diferitele
firme din lor, precum și prin stăruința Dnei
Veturia Dr. Stroia, au binevoit a răspunde
următoarele firme: Binder (Trentina) 43 m.
stofă, barchet, tenis, cupțușală și mai multe
duzine patente etc. A. B. Grün 16 m. stofă,
barchet 2 buc. cărpe de cap, 2 păr. mănăși,
N. Nadasdy (Popovici) 17 m. barchet, 4 buc.
cărpe de cap, 12 batiste, Th. Doboiu 12 m.
barchet, 2 tricou 3 păr. ciorapi, Andree—
Wachner 10 m. barchet, I. Wermescher 16
16 m. tenis 4 buc. cărpe de cap, Grand
Mazezin 8 1/2 m. barchet d'ferit, 3 duzine
batiste, camași, Iauernk 12 batiste, 16 păr.
mănăși, 6 1/2 m. barchet p'que, 8 m. tenis,
M. Vogelsang: 3 căculi de lână, 12 păr.
ciorapi, Zimmerman 5 duzine batiste, I.
Steflea 3 buc. căciuli, Iosif Goldstein 1 rând
haine și 1 păr. pantaloni, Vasile Ban 1 păr.
ghete, Librăria arch. mai multe cășete și
rechizite de scris etc.

I. B. M. Seibacher sen. 5 kg. smochine,
3 kg. carmale, 3 cutii zaharicale etc. N.
Onițu 140 pachetele bomboane, R. Rösler
2 cutii zaharicale, I. cutie Koestlin, L. Fuchs
2 cutii zaharicale, B. Frenz 2 pachete
prăjituri de cașiu, Kuleăr 1 cutie zahari-
cale, 1 cutie prăjituri de cașiu și 3 cununi
smochine, Fritz Geisberger 6 cununi smochine.

Am mai primit dela Dna Maria Cosma
stofă de haine, Dna Dr. Rus 2 cutii cașiu,
Anița Dr. Stan, Maria Dr. Piso. Dna Dr.
Frumă câte 2 m. stofă, Netți Onițu 4 că-
măși tricou și 2 barete, Dna A. Popescu
2 cămăși tricou, 4 barete, 1 capșon, 1 șal
etc. Tim. Popovici prof. sem. a cumpărat
un rând de haine unui elev sărac.

Cu haine folosite au binevoit a ne
împărțși p. t. Dne: Silvia Păcățian mai
multe haine, ghete etc. Cornelia P. Simtion
2 buc. căciuli, 1 bluză, 1 tașcă, Familia Dr.
Crăciunescu 1 costum, 1 jachetă și mai
multe ghete, Dșoara Aurelia Reou 2 haine,
1 surț, 1 păr. ghete etc. Ioan Pinciu 1
jachetă și eleva Cornelia Gh'bu 1 păr. mănăși.

Pentruca mai mare bucurie să aibă
cei împărțșiți mai cu seamă cu haine, d-șii
Inv. Veturia T. Popovici a aflat de bine și
de data aceasta, ca parte din stofa cumpă-
rată parte primită în dar, să se coase haine,
fuste, șurte etc. și astfel gata să se împăr-
țșă celor lipsiți. Adresându-se deci mai multor
Doamne și Dșoare, cari să binevoiască a-și
da concursul spre acest nobil scop, au bi-

nevoit a răspunde următoarele Dne: Maria
Ivan, Veturia Lăpădat, Maria C. Pop, Maria
Radu, Dna Chifa, Cornelia P. Simtion, Fri-
derica N. Iordan, Elisabeta G. Poponea și
Paraschiva I. Mera, cari toate au lucrat
haine etc. acasă. Tot spre acest scop ne-au
stat în ajutor și dșoarele: Eleonora Bor-
dia, Zeno și Claudia Ivan, Lucilia Străjan,
Gabriela Zehan, Stela Comșa, Lucia și Zoe
Stroia, Miți Bologa, Dșoarele Bărdaș, Cor-
nelia Cămpean, Silvia Barcian, Letiția Im-
băruș, Dșoara Radu, Paraschiva Ișan, Maria
Cismar, Elena Pinciu și Dșoara Roman, cari
parte au lucrat acasă, parte la școală sub
conducerea Dnei Inv. Victoria Popovici. —
La Internatul Asociațiunii sub conducerea
dșoarei d'rectoare Valeria Greavu încă s'au
lucrat 5 haine, 2 bluze, dăruind totodată și
stofă necesară. Tot dela internat am mai pri-
mit 2 buc. jachete și 1 haină folosite. S'a
mai lucrat și la școala de industrie 4 haine.

Din sumele primite s'au comandat:
haine, ghete, șof, tenis, ciorapi etc., la care
mai adăugându-se și lucrurile primite mai
sus citate, au putut fi împărțșiți 108 elevi
cu îmbrăcăminte, ghete etc. și toți elevii
școlii cu colăcei, zaharicale, bomboane ș. a.

În numele elevilor săraci și orfani pre-
cum și a tuturor celor împărțșiți, aducem
cele mai călduroase mulțămite și pe această
cale tuturor P. S. sprijinitori și ajutătorii
celor lipsiți și orfani, făcându-le astfel cu
putință a prăznuia cu bucurie ziua Nașterii
Mantuiitorului lumii.

Sibiu, la 30 Decembrie v. 1913.

Nicolae G. Iordan
învățător.

Poșta redacției.

D-șii Romul Pop în Chendremal. Adre-
sează-ne P. S. Sale Arhieraului Melchie Con-
stăntianul, în București.

D-șii G. B. în Coșeș. S'a luat notiță,
în numărul 132 din anul trecut, la noutăți,
sub titlul „o constatare”. Să vede că și-a
scăpat din vedere. Am dat esența, căci
scrisoarea întreagă nu putea fi publicată,
din motive de ordin mai înalt.

Teatru.

(x) Henry Bataille și-a început cariera
literară, înainte cu vre-o douăzeci de ani,
publicând o feerie lirică și întrunind în vo-
lumul versurile tineretelor sale, petrecute în
singurătate și muncă.

Publicul cetitor și criticii literari au
recunoscut îndată, că lucrările apărute se
datorează unui talent de mare originalitate.

Adevăratul succes însă l-a obținut
Henry Bataille prin piesele sale scrise pe
seama teatrului: "Femme nue, la Marche
nuptiale, Scandale, la Vierge folle, Poliche
ș. a., unele cunoscute și sibiienilor.

Cea din urmă, Poliche, sub titlul "Der
Clown", s'a reprezentat la noi, pe cât știm,
întâia oară alaltăieri, Sâmbătă în 24 Ia-
nuarie. A fost o reprezentație în beneficiul
simpatizantului bonivant al teatrului C. Wonger.

Poliche este omul tânăr, care sub masca
de caraghios ascunde o inimă din cele mai
simțitoare. Fire veselă, deschisă, iubitoare
de poezie inocentă, înțelegător al lumii reale,
se căsătorește totuși cu o pariziană de un
temperament cu totul diferit. Când a observat
greșala comisă, nu stă nedumerit; ci rupe
legătura nenorocoasă și, pe lângă toată în-
tristarea sa, își pune femeia în libertate
de-a începe o nouă viață alături de un
soț mai corespunzător; iar el, Poliche, pleacă
în orașul său natal, Lyon, sau în provincie
undeva, să se liniștească și să uite.

Bataille se deosebește de majoritatea
autorilor dramatice moderni prin faptul, că
piesele lui cercetează cevaș mai adânc
cauzele și principiile unei probleme. Are
în dramele sale unele acte construite atât
de genial, încât ar putea fi subscrise fără
șovăire de un Ibsen. Amintim, ca pildă,
actul al treilea din Poliche, cu scena ul-
timă plină de patimă, când durerea și
mânia bărbatului care-și pierde soția, este
urmată de o revenire în sentimente de du-
ioșie de îndurare și de cumiinție.

Interpretarea acestei situații, prin jocul
natural al dlui Wonger și al dșoarei Norden,
a fost resplădită cu exclamațiuni entusiaste.

Beneficiantul a primit, cu acest prilej,
buclete de flori și alte daruri dela numeroși
săi admiratori.

Foarte bună a fost dșoara Norden în
scenele de jaluție și de tristetă; — dar
mai puțin reușită în părțile de cochetărie
și de nervositate.

Rol însemnat a mai avut dșoara Bar-
thelmy, zugrăvind perfect pe o cochetă vo-
luptoasă și seducătoare, care nu refuză
mângâierile sale celui ce i le cere.

Dispoziția de sentimentalitate, nota
caracteristică a piesei, s'a susținut și prin
ouverture, care a introdus reprezentația:
orchestra, condusă de dl. A. Novac a cântat
începutul operei "Visul unei nopți de vară".

Luni: Dansatoarea spaniolă. Marți:
Poliche, a două oară.

Nr. 6/1914.

(377) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de cl. III a Sereca, protopresbiteratul Orăştiei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt venitele stolare fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti delastat.

Cererile de concurs se vor înainta subscrisului oficiu protopresbiteral în termenul deschis, iar concurenţii pe lângă observarea prescrierilor reglementare, se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică pentru a cânta şi predica, respective a celebra.

Orăştie, la 10 Ianuarie 1914 v.

Oficiul protopresbiteral gr.-ort. în conţelegere cu comitetul parohial respectiv.

Vasile Domşa
protopresbiter.

Nr. 4/1914.

(372) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea postului învăţătoresc devenit vacant prin moartea învăţătorului Gheorghe Lazar dela şcoala confesională gr.-or. română din parohia Cubleşul-român, protopresbiteratul Unguraşului, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt: 170 cor. dela popor prin repartiţiune, iar restul după recerintele art. de lege XVI din 1910 deja votat sub Nr. 78282/1913 Ministerial în sumă de 1630 cor.

Cvartir în edificiul şcolăre, care constă din 2 odăi, 1 culină şi 1 cămară.

Folosirea grădinei şcolare 1/4 jugăr.

Concursurile instruite conform normelor prescrie sunt a se înainta în termenul precis la oficiul protopresbiteral al Unguraşului.

Concurenţii înainte de alegere au a se prezenta la biserică în vre-o Duminecă sau sârbătoare pentru a-şi arăta dexteritatea în cântări şi tipic şi a face cunoştinţă cu poporul.

Dela concurenţi se cere a primi şi postul cantoral, a instrui elevii în cântările bisericesti şi a-i conduce în fiecare Duminecă sau sârbătoare la biserică şi a cânta cu ei răspunsurile liturgice.

Fizeşşanpetru, 3/16 Ianuarie 1914.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. rom. în conţelegere cu comitetul parohial.

Pavel Roşca
protopresbiter.

Nr. 653/1913.

(370) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de clasa II Mogoş Micleşti, din protopresbiteratul Lupşa, devenită vacantă prin reposarea parohului Vasile Trifa, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post de paroh sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoţeşti dela stat.

Concursurile înzestrate cu documentele conform normelor în vigoare sunt a se înainta subscrisului oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Concurenţii până cu 8 zile înainte de sinodul parohial electoral, după prealabila înştiinţare la acest oficiu, se pot înfăţişa înaintea alegătorilor pentru a cânta, resp. oficia şi cuvânta şi a face cunoştinţă şi cu poporul.

Ofenbaia (Aranyosbánya), 2 Ianuarie 1914.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al Lupşei, în conţelegere cu comitetul parohial concernent.

Vasile Gan
protopresbiter.

Nr. 1125/1913.

(359) 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa a doua Cernatul inferior cu filiile Cernatul superior, Chezdioşorheiv, Dalnoc, Moacăsa, Marcosfalu, Matisfalu, Leffalu se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B pentru întreţinerea salariului dela stat.

Dela concurenţi se pretinde a şti limba maghiară perfect.

Concurenţii vor avea a se prezenta cu prealabila înştiinţare a protopresbiterului în vre-o Duminecă sau sârbătoare în Cernatul inferior (Alsócernáton) spre a cânta, celebra sau cuvânta, înaintânduşi documentele recerute în termenul prefipt subsemnatului oficiu protopresbiteral în Bereczk.

Bereczk (Bereczk), 18 Decembrie 1913.

Oficiul protopresbiteral rom. gr.-or. al Treiscănelor, în conţelegere cu comitetul parohial.

Constantin Dimian
protopresbiter.

Tonul trebuie pus pe cuvântul Scott.

Apreţierea Emulsiunii de oleu de peşte Scott şi din partea medicilor, ne dau ocazie ca să putem vedea deosebirea de alte Emulsiuni, de aceea este

h) (275) 32-

în interesul D-Voastră

dacă rămâneţi la preparatul original al Emulsiunii Scott, căci aceasta după o întrebuinţare pe aproape 4 decenii are renume universal.

De aceea cereţi şi cumpăraţi numai Emulsiunea Scott.

Pretul unei sticle originale este 2 cor. 50 fil. Trimiteţi în marce postale 50 fil. la Scott et Bowne Viena VII. cu provocare la acest ziar şi veţi primi printr-o apotecă o sticlă de probă.

1500 coroane la an

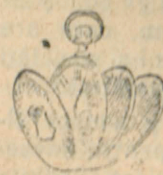
poate câştiga oricare persoană cu venit lateral, care ne va trimite adresa sa, — aci nu e vorba de asigurare, vânzare sau cumpărare, — ci numai prin puţină scriere.

E onomi, bărbieri, crâjmari, croitori, morari şi alţii încă pot scrie.

Scrieţi dară astăzi încă o cartă postală la adresa **S. K. 360 Haasenstein & Vogler A. G., Wien.** (374) 1-1

Cum se poate vindeca

cu desăvârşire boala de plămâni, tusa măgărească şi asma. Pot să-i împărtăşesc oricui. Trimiteţi o covertă încaută pentru răspuns la adresa Doamnei **Kryzel, Wrschowitz bei Prag (Böhmen).** (369) 3-3

Cine vrea să în cinste un

Orologiu

elegant de precizie pentru domni ori dame, după dorinţă să scrie imediat la:

Uhrenhaus

FR. SCHMIDT, Prag

(365) Weinberge 554. 3-3

A apărut şi se află de vânzare la Librăria arhidiecezană:

Contribuţiuni istorice

privitoare la

trecutul Românilor de pe pământul crăiesc.

Carte elată la iniţiativa şi sub îngrijirea d-ilor:

Dr. Ilarion Puşcariu, Ioan de Preda, Dr. Lucian Borcea, Dr. Ioan Lupăş, Dr. Ion Mateiu şi Dr. Silviu Dragomir.

Preţul 4 cor. + porto 30 fil.

Hotel SCHMIDT

Nagyszeben — Sibiu

cu 30 odăi perfect arangiate pentru pasageri, restaurant şi cafenea, din cauză de morbo de vânzare, eventual se dă în arândă.

(373) Informaţii la faţa locului. 2-3

„CORDIANA”,

instituit de credit şi de economii, societate pe acţii în Fofeldea.

Convocare.

Domnii acţionari ai institutului de credit şi de economii «CORDIANA», societate pe acţii se invită conform §-lor 19 şi 20 ai statutelor societăţii la

a XVI-a adunare generală ordinară,

care se va ţine în Fofeldea (localul institutului) **Duminecă, 22 Februarie st. n. 1914** după amiază la 1 oră.

OBIECTELE:

1. Raportul anual al direcţiunii, Bilanţul anului de gestiune 1913 şi raportul comitetului de supraveghiere.
2. Distribuirea profitului realizat conform bilanţului.
3. Alegerea unui membru în direcţiune cu mandat pe 5 ani.
4. Alegerea comitetului de supraveghiere.
5. Fixarea marcelor de prezenţă pentru membrii direcţiunii.

Domnii acţionari, cari în sensul §§-lor 22, 23 şi 24 din statutele societăţii voesc să participe la adunare în persoană, sau prin plenipotenţiati, sunt rugaţi a-şi depune acţiunile şi eventual dovezile de plenipotenţă, cel mult până Vineri, în 20 Februarie n. a. c., la 6 ore p. m., la cassa institutului în Fofeldea, la Filiala institutului nostru în Agnita, la institutul de credit şi economii «Albina» în Sibiu, «Filiala Albina» în Braşov, sau la «Cassa de păstrare» în Sălişte.

Fofeldea, 19 Ianuarie 1914.

Direcţiunea.

(376) 1-1

Activa — Vagyon. Contul Bilanţ cu 31 Dec. 1913. — Mérlegszámla 1913. dec. hó 31-én. Pasiva — Teher.

Activa — Vagyon.		Contul Bilanţ cu 31 Dec. 1913. — Mérlegszámla 1913. dec. hó 31-én.		Pasiva — Teher.	
	K f		K f		K f
Cassa — Kézpénz	6,642.22	Capital societar — Részvénytőke	120,000.00		
Cambii de bancă — Bank váltók	620,845.00	Fondul de rezervă — Tartalék	43,880.00		
Imprumuturi ipototecare — Jelzálog kölcsönök	98,025.00	Fond. special de rezervă — Rendkívüli tartalék	2,704.00		
Credite de cont-curent — Folyó-számla	7,901.94	Fondul de pensii — Nyugdíjalap	5,691.00		
Efecte — Értékpapírok	4,400.00	Depuneri spre fructificare — Betétek	331,998.04		
Realităţi — Intézeti házak	6,000.00	Reescont — Visszleszámitolás	181,547.00		
Mobiliar — Felszerelés	1,080.00	Creditori — Hitelezők	19,170.00		
amortizare — leírás	110.00	Dividende neridicate — Fel nem vett osztalék	81.00		
		Interese transitoare — Átmeneti kamatok	23,034.00		
		Profit curat — Tiszta nyereség	16,679.12		
					744,784.16

Spese — Kiadás. Contul Profit şi Perdere. — Nyereség és Vesztés számla. Venite — Bevétel.

Spese — Kiadás.		Contul Profit şi Perdere. — Nyereség és Vesztés számla.		Venite — Bevétel.	
	K f		K f		K f
Interese: — Kamatok:		Interese: — Kamatok:			
pentru depuneri spre fructificare —		dela cambii de bancă — leszámitolt			
Betéti kamatok	17,973.78	váltók után	31,833.42		
pentru credite de cont-curent — folyó		dela imprumuturi ipototecare şi pe			
számla	475.17	obligăţiuni — jelzálogos kölcsönök			
Spese: — Költségek:		után	8,028.62		
Porto, tipărituri diverse — Postadij,		dela efecte — értékpapírok után	146.72	40,008.76	
nyomatványok, különfele	2,709.73	Chirie — Házbér		800.00	
salare — fizetések	6,855.00	Proviziiuni — Jutalékok		10,225.77	
Marce de prez. — Jelenléti díjak	196.00				
Chirie — Házbér	670.00				
Contribuţiune: — Adó:					
directă şi arunc comunal — Egyenes					
ut és megy adó	3,475.79				
10% după interese de depunere					
10% betéti kamatok után	1,889.94				
10% amort. din mobilier — 10% a lelt. számlán	110.00				
Profit curat — Tiszta nyereség	16,679.12				
					51,034.53

Fofeldea, la 31 Decembrie 1913.

DIRECŢIUNEA:

Ioşif Lissai m. p., prezident. Petrescu m. p., dir. executiv. I. Nastase m. p., contabil. I. Maniu m. p., cassa
V. Bonea m. p. I. Precup m. p. I. Neagu m. p. A. Manuil m. p. I. Vătăşan m. p. Dr. S. Cheţian m. p.

Examinând conturile prezente, le-am aflat exacte.

Fofeldea, la 19 Ian. 1914.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Aureliu Millea m. p. Roman Maiang m. p. Toma Sava m. p. Simion Dragoman m. p. Pavel Manuil m. p.

Raportul comitetului de supraveghiere.

Onorată adunare generală!

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat în cursul anului trecut de mai multe ori cărţile şi valorile institutului «CORDIANA» şi am aflat totdeauna cea mai bună ordine.

Bilanţul anual şi contul Perderi şi Profite pe anul de gestiune 1913, le-am examinat şi le-am aflat în deplină ordine şi consonanţă cu registrele principale şi auxiliare ale institutului.

Deci vă propunem a da absolutor direcţiunii şi subsemnatului comitet pentru anul de gestiune 1913. În privinţa împărţirii profitului curat ne alăturăm întru toate la propunerile direcţiunii.

Fofeldea, 19 Ianuarie 1914.

A. Millea m. p., prez. Roman Maiang m. p. Toma Sava m. p. Simion Dragoman m. p. Pavel Manuil m. p.